

MILO RAU:
Rad na predstavi bio je
interesantniji od
„krajnjeg proizvoda“

FIJA MENAR:
Publika želi da
vidi katastrofu

SREDA, 18. SEPTEMBAR 2019. | DANAS

Danas

53Bitef19

**Počnimo
ljubav
iz početka**

**17-26.
septembar
2019.**

REČ UMETNIČKOG DIREKTORA

KONTAKT U RAJAMA DRUŠTVENIH NEPRAVDI

Piše **Ivan Medenica**

Foto: Jovo Marjanović

Profesor sam po profesiji, vokaciji i karakteru, a otkako sam na Bitefu, otkrio sam u sebi sklonost i, mislim, talenat za marketing i PR. Tako se sve moje medijske promocije Bitefa svode na ponavljanje, uz varijacije, onog što mislim da je najznačajnije reći, shvatiti o opštem konceptu i konkretnom programu festivala. Repetitio est mater studiorum. Ovo bi trebalo da je moj poslednji autorski tekst/intervju povodom nastupajućeg 53. Bitefa, i to za naš *Danas*, tako da ću pokušati da malo odlepim i ispišem zapise sa margina, nešto što dosad nisam govorio o ovom izdanju festivala. Ali, ipak, prvo ide kratka rekapitulacija.

Kao i svaki Bitef u mom mandatu, i ovaj ima dve noseće osovine koje se ukrštaju, tematsku i umetničku. Ove godine prva se svodi na lokalni i globalni fenomen totalnog raspada zajednice na svim njenim nivoima, od države, preko društva u najširem smislu reči, do porodice i partnerskih odnosa, kao i pokušaj njene obnove, odnosno obnove vrednosti na kojima bi trebalo da se zajednica zasniva: razmena, podrška, saradnja, solidarnost, empatija, zajednički interes... U tom smislu treba shvatiti i slogan 53. Bitefa, a koji je preuzeti naslov šlagera Aleksandra Koraća čuvenog po izvođenju Beti Đorđević, *Počnimo ljubav iz početka*: ljubav kao pojam koji povezuje sve ove vrednosti. U tom, izvesno ne naivnom ali moguće je utopističkom pokušaju, koristimo i izvođačke prakse/forme savremenog pozorišta, a ove godine se umetnička linija Bitefa svodi na tzv. *imerzivni teatar*. To je samo novi teatrološki naziv za nešto izmenjeno, ali formu poznatu još iz perioda američke pozorišne avangarde iz 1960-ih godina, a u širem smislu od samih početaka pozorišta: predstave s naglašenim učešćem publike, one u kojima se briše razlika između scene i gledališta, izvođača i gledalaca. Za razliku od ranijih oblika ovog teatra, današnje imerzivno pozorište je *demokratskije*, ono je, kao što kaže naslov čuvene belgijske kompanije savremenog plesa *Ultima Vez* kojom, nikako slučajno, završavamo 53. Bitef, samo poziv da se učestvuje, niko nas na to ne primorava, osećamo se dobro i ako rešimo da ostanemo na distanci. U ovoj predstavi, kao i u većini drugih imerzivnih na Bitefu – jer samo četiri od dvanaest spadaju u ovu formu (dakle, samo je umetnički naglasak na njima) – pokušavamo da, kroz samu fizičku radnju, koreografiju, izvođenje u najširem smislu, konkretno *otelotvorimo*, a ne diskurzivno promoviramo, vrednosti

kontakta, dodira, telesne i energetske razmene, saradnje, podrške...

Pre tog *pokušaja*, u celoj prvoj polovini Bitefa, nizaće se projekti koje tretiraju pomenuti fenomen entropije, raspada zajednice, počevši od ostvarenja trenutno jednog od vodećih svetskih reditelja političkog pozorišta, Mila Raa, *Orest u Mosulu* u produkciji *NTGenta* (Belgija), kojom će Bitef biti svečano otvoren 18. septembra. Radnju formativnog dramskog narativa naše, zapadne civilizacije, Eshilove tetralogije *Orestija*, Rau smešta u grad Mosul u Iraku i tako se priča o padu Troje i kraljevskog doma Argosa višeslojno prožima s razaranjem Mosula, a koje su izvršili teroristi Islamske države i američko bombardovanje. Rau sprovodi ideološku inverziju, pa se on, tamo gde Eshil nudi opšte izmirenje, uvodjenje prava, pravde i demokratije, pita da li su ovi ideali uopšte mogući u savremenoj, potpunoj razorenoj političkoj zajednici.

E, sad, šta je to o čemu nisam dosad (dovoljno) govorio i pisao u najavama 53. Bitefa, šta bi mogli da budu ti zapisi s margine? Ove godine umetnički naglasak je na teatru čiji su koautori gledaoci, prošle godine bio je na instalacijama u kojima uopšte nema glumaca/izvođača... Da li je bojazan da Bitef *proteruje* izvođače (glumce, performere, plesače...) iz svojih programa, iole osnovana? Ni najmanje! Naprotiv, jedna od glavnih odlika 53. Bitefa jeste vrhunsko izvođačko umeće koje pripada raznovrsnim pozorišnim formama i pozorišnim kulturama.

U pomenutom *Orestu u Mosulu*, videćemo odlične, iskusne flamanske glumce, ali i grupu pretežno mladih iračkih glumaca, koji su još uvek studenti pozorišne akademije koja se, što je neverovatno dirljivo, nedavno vratila u polurazrušenu zgradu. Hrvatsku predstavu *Mladež bez boga* nosi grupa izuzetno mladih i briljantnih glumaca, neki su takođe još uvek studenti, mnogo su nam poznati kao glumci-deca iz ranijih projekata reditelja predstave, Boruta Šeparevića: njihova igra odista imponuje izuzetnom energijom, fizičkom ekspresivnošću, verom u misao predstave, osećajem za kolektivnu igru, koncentracijom i ozbiljnošću. Iz oblasti savremenog plesa, gledaoci 53. Bitefa imaju mogućnost da vide plesače iz Nigerije i Brazila čija se igra odlikuje, mimo svih kulturnih stereotipova, podjednako snažnom telesnom energijom, ekspresivnošću i osećajem za improvizaciju, ali se i međusobno razlikuju po vrsti i stepenu emocije i nekim stilskim odlikama.

Da li je bojazan da Bitef „proteruje“ izvođače (glumce, performere, plesače...) iz svojih programa iole osnovana? Ni najmanje! Naprotiv, jedna od glavnih odlika 53. Bitefa jeste vrhunsko izvođačko umeće koje pripada raznovrsnim pozorišnim formama i pozorišnim kulturama

Str. II >

PostPak
Mreža koja povezuje

Откупни пакет
за регион

ПОСЛУЖЕ БЕЗ ГРАНИЦА

Пошта Србије добитник је престижног признања „Мој избор” за омиљени домаћи бренд у 2019. години, у категорији „Транспорт”, а курирском сервису Пост-експрес Поште Србије припало је друго место у истој категорији, по оцени потрошача.